

عدم تعدیل نیروی کار با تأمین نقدینگی تولید

شهان صنایی
editor@smtnews.ir

رویکرد حمایتی دولت در زمینه اعطای تسهیلات سریع و بدون بروکراسی با محوریت بانک‌های دولتی موجب شد تا هم نقدینگی و سرمایه در گردش تولیدکنندگان خرد و متوسط تأمین شود و هم از تعدیل نیروهای کار جلوگیری شود.

یکی از ابزارهای مهم حمایتی دولت از کسب‌وکارها و مردم در جنگ تحمیلی سوم و پس از آن، بانک‌های دولتی هستند. بانک‌های دولتی در ساختار اقتصادی ایران، همواره نقشی فراتر از واسطه‌گری مالی ایفا کرده‌اند. این بانک‌ها در واقع ابزارهای سیاست‌گذاری دولت برای هدایت منابع مالی به سمت بخش‌های اولویت‌دار هستند. در بحران‌های اقتصادی و شرایط جنگی، این نقش دوچندان اهمیت پیدا می‌کند. بانک‌های دولتی با دسترسی به منابع بانک مرکزی و اعتبارات اهرمی از محل بودجه دولتی، توانایی مپایز نقدینگی به بخش‌های تولیدی را دارند، حتی اگر بخش خصوصی از ترس ریسک، سرمایه‌گذاری را کاهش داده باشد. نقش ویژه بانک‌های دولتی در این زمینه در جهت خلق پول مولد نیز نباید کنار گذاشته شود. در ایام جنگ، خدمات بانکی بدون وقفه انجام شد و حتی در جهت تأمین مالی اوراق قرضه دولتی نیز بانک‌های دولتی نقش مهمی داشتند و از همه این ابزارها در طی جنگ تحمیلی سوم با سیاست‌گذاری مناسب وزارت اقتصاد استفاده شد.

در این بین سازوکار مرتبط با سامانه کات نیز به عنوان یکی از نوآورانه‌ترین ابزارهای سیاست‌گذاری اقتصادی، تحولی بنیادین در نحوه اعطای تسهیلات بانکی ایجاد کرده است. این سامانه با اتصال مستقیم به پایگاه‌های داده سازمان تأمین اجتماعی، سازمان امور مالیاتی و سایر نهادهای نظارتی، امکان اعتبارسنجی سریع و دقیق بنگاه‌های اقتصادی را فراهم کرده است و وام‌های حمایتی با محوریت

تأمین نقدینگی تولید و عدم تعدیل نیروهای کار در اختیار بنگاه‌های تولیدی خرد و متوسط با کمترین زمان پرداخت و کمترین میزان بروکراسی را تأمین کرده است. در همین رابطه رحمان طهماسبی فر، کارشناس حوزه سیاست‌گذاری در رابطه با اهمیت بسته حمایتی جدید تولید به **سمنهت** گفت: یکی از محورهای اساسی در حمایت از تولید کشور، مسئله مربوط به تأمین سرمایه در گردش تولید است؛ یکی از محورهای اساسی در تحقق این موضوع نیز بازوی اجرایی دولت در نظام بانکی یعنی بانک‌های دولتی هستند. از همین رو نیز وزارت اقتصاد با محوریت

بانک‌های دولتی و ذیل سامانه کات، اقدام به تعریف نوع جدیدی از تسهیلات کرده است که هم به دنبال تأمین سرمایه در گردش تولید است و هم منجر به حفظ و عدم تعدیل نیروهای کار بنگاه‌های خرد و متوسط خواهد کرد. وی ادامه داد: نقش ویژه بانک‌های دولتی در این زمینه در جهت خلق پول مولد نیز نباید کنار گذاشت؛ در ایام جنگ، خدمات بانکی بدون وقفه انجام شد و حتی در جهت تأمین مالی اوراق قرضه دولتی نیز بانک‌های دولتی نقش مهمی داشتند. همچنین مسئله مربوط به گمرکات کشور نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که با ترخیص فوری کالاها، نگذاشتند که هیچ‌گونه کسری کالایی در بخش اقتصاد در هنگام جنگ ایجاد شود. این کارشناس حوزه سیاست‌گذاری در پایان گفت:

دولت با محوریت وزارت اقتصاد، از بانک‌های دولتی در جهت حمایت از تولید و همچنین از گمرکات کشور در نقش تأمین‌کننده کالاها موردنیاز تولید بهره برد و به این ترتیب، شاهد این بودیم که هم تسهیلات فوری برای بنگاه‌های اقتصادی فراهم شد و هم مواد اولیه تولید برای تداوم تولید فراهم گشت.

همچنین میرمحمدی با اشاره به اینکه رویکرد حمایتی دولت از بنگاه‌های خرد و متوسط، تصریح کرد: کارگاه‌های کوچک و متوسط در شرایط رکودی تحت تأثیر قرار گرفته‌اند و باید از آنها حمایت شود تا فعالیتشان به صورت مستمر ادامه

یابد و افرادی که در این کارگاه‌ها مشغول به کار هستند شغل خود را از دست ندهند و در واقع برای آنها اشتغال پایدار ایجاد شود. یکی از این راه‌ها ارائه تسهیلات ارزان نرخ از سوی دولت و وزارت اقتصاد به این دسته از مشاغل و تولیدی‌های کوچک و

بزرگ است. تسهیلاتی که به‌راحتی در اختیار آنها قرار بگیرد و با نرخ سود پایین‌تر و مدت‌زمان بازپرداخت طولانی، باعث تداوم فعالیت مراکز تولیدی و کارگاه‌های خرد و بزرگ شود. نماینده مردم تفت و میبد در مجلس با اشاره طرح وزارت اقتصاد در قالب سامانه کات تصریح کرد: یکی از این بسته‌ها همین سامانه کات است که به‌نوعی بانک‌ها هم به خدمت تولید آمدند. پیرو این تصمیم خوب وزارت اقتصاد، تسهیلات اقتصادی در اختیار مدیران کارگاه‌های تولیدی کوچک و متوسط قرار می‌گیرد. بنابراین رویکرد حمایتی دولت در زمینه اعطای تسهیلات سریع و بدون بروکراسی با محوریت بانک‌های دولتی موجب شد تا هم نقدینگی و سرمایه در گردش تولیدکنندگان خرد و متوسط تأمین شود و هم از تعدیل نیروهای کار جلوگیری شود.

صنعت از یک صنعت اشتغال‌زا و ارز‌آور گزارش می‌دهد

صنعت نساجی در گرداب تحریم، تنش و تورم

صنعت نساجی ایران که همواره یکی از پایه‌های اشتغال‌زایی و ارز‌آوری کشور بوده و هست، همچون سایر صنایع با مجموعه‌ای از چالش‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کند. پیش‌تر تحریم‌های بین‌المللی و مشکلات ساختاری داخلی، عرصه را بر فعالان این صنعت تنگ کرده بود و اکنون شرایط جنگی و اختلال در زنجیره‌های تأمین، بر شدت بحران‌های این صنعت اشتغال‌زا افزوده است. به اعتقاد کارشناسان و فعالان این صنعت، سال جاری، سالی حیاتی و دشوار برای صنعت نساجی در جهت تاب‌آوری و حفظ بقا خواهد بود. بدون شک عبور موفقیت‌آمیز از این مرحله، نیازمند اتخاذ راهکارهای هوشمندانه، همکاری همه‌جانبه میان بخش دولتی و خصوصی، و ایجاد سیاست‌های حمایتی مؤثر و پایدار است تا بتوان از ظرفیت‌های بالقوه این صنعت ارزشمند به بهترین نحو بهره برد و مسیر رشد و توسعه مجدد آن را هموار کرد. **سمنهت** در این گزارش نگاهی دارد به وضعیت صنعت نساجی در سال سخت اقتصاد که در ادامه می‌خوانید.

یکی از اصلی‌ترین مشکلاتی که به‌ویژه در شرایط کنونی مستقیم بر پیکره صنعت نساجی وارد آمده، کمبود و نوسان شدید در تأمین مواد اولیه است. وابستگی بخش قابل‌توجهی از این صنعت به واردات، در کنار محدودیت‌های ارزی و بانکی ناشی از تحریم‌ها، دسترسی به موقع و با نرخ منطقی را به یک رویا تبدیل کرده است. تنش‌های منطقه‌ای و جهانی نیز مزید بر علت شده و زنجیره‌های تأمین جهانی را مختل کرده است. این اختلالات، علاوه بر افزایش هزینه‌های تولید، منجر به کاهش ظرفیت تولید، توقف خطوط تولید در برخی واحدها و در نهایت، کاهش توان رقابت‌پذیری محصولات ایرانی در بازارهای جهانی شده است.

سال سخت صنعت نساجی

تولیدکنندگانی که پیش از این نیز با چالش قیمت‌گذاری دست‌وپنجه نرم می‌کردند، اکنون با افزایش نجومی هزینه‌های مواد اولیه مواجه‌اند که بسیاری از آنها را مجبور به کاهش تولید یا حتی تعطیلی کرده است.

صنعت نساجی برای حفظ رقابت‌پذیری و ارتقای کیفیت، نیازمند نوسازی مستمر ماشین‌آلات و بکارگیری تکنولوژی‌های روز دنیاست. با این حال، واردات ماشین‌آلات صنعتی، حتی پیش از امسال، همواره با موانع بوروکراتیک، نرخ ارز و تحریم‌ها همراه بوده است. در شرایط کنونی، این مشکلات تشدید شده و دسترسی به ماشین‌آلات مدرن و قطعات یدکی را به امری دشوار

حفظ اشتغال در اولویت صنعت نساجی

تهیه می‌شود، برای تولید الیاف پلی‌استر و نخ فیلامنت مصرف دارد. متأسفانه، پس از جنگ رمضان و آسیب‌های وارده به پتروشیمی‌های کشور، تأمین این دو محصول حیاتی، یعنی پلی‌پروپیلن و پلی‌استر، با بحران مواجه شد که درحال‌حاضر این بحران، زنجیره تولید الیاف، نخ پلی‌استر و محصولات پلی‌پروپیلن را مختل کرده است. هرچند عرضه پلی‌پروپیلن دوباره به مدار بازگشته، اما به‌دلیل کاهش میزان عرضه و التهاب بازار ناشی از جنگ و کمبود مواد، شاهد معامله آن با قیمت‌های بسیار بالا در بورس بودیم.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران افزود: در مورد پلی‌استر، مجتمع پتروشیمی تندگوین علاوه بر گرید نساجی، چیپس پلی‌استر گرید بطری نیز تولید می‌کند. با توجه به شرایط کشور و جنگ، احتمالاً ظرفیت تولید این مجتمع کاهش یافته و اولویت بیشتری به تولید گرید بطری داده شده است. به نظر می‌رسد این امر منجر به ایجاد عدم‌تعادل در عرضه و تقاضای بازار شده و نرخ چیپس پلی‌استر را به‌طور نامتعارفی افزایش داده است.

ضرورت تسهیل واردات و تخصیص ارز

امامی‌رئوف در ادامه تشریح وضعیت صنعت نساجی، به اقدامات صورت گرفته برای تأمین مواد اولیه پتروشیمیایی اشاره کرد و بر لزوم مساعدت دولت در تسهیل واردات و تخصیص ارز تأکید کرد. امامی‌رئوف در این زمینه گفت: در مواجهه با آسیب‌های وارده به پتروشیمی‌ها و نامشخص بودن زمان بازگشت آنها به چرخه تولید، ما منتظر تغییر شرایط نمائیم و به‌دنبال مصوبه دولت در واردات مواد اولیه مانند پلی‌پروپیلن، پلی‌استر و چیپس پلی‌استر از طریق بدون انتقال ارز، پیگیری‌های برای تسهیل سازوکارهای اجرایی این مصوبه را آغاز کردیم. امیدواریم با اجرایی شدن این سازوکارها، واحدهای تولیدی بتوانند مواد اولیه پتروشیمیایی موردنیاز خود را با حداقل مشکل از طریق واردات تأمین کنند، تا زمانی که پتروشیمی‌های داخلی دوباره به مدار تولید بازگردند.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران افزود: بلافاصله پس از بروز آسیب به پتروشیمی‌ها، آزاری از موجودی مواد اولیه در واحدهای تولیدی و گمرکات کشور جمع‌آوری کردیم. برخی واحدها موجودی کافی داشتند و ما موفق به تسهیل واردات و تخصیص ارز شدیم. این برآورد نشان داد که وضعیت نسبی مواد اولیه در کشور چگونه است. اکنون در تلاشیم در نخستین فرصت ممکن، مواد اولیه موردنیاز زنجیره صنعت نساجی از جمله چیپس پلی‌استر، گرانول پلی‌پروپیلن، پنبه، اکریلیک، ویسکوز و پشم را بتوانیم وارد کنیم. که البته نیازمند مساعدت ویژه وزارت صنعت، معدن و تجارت در تسهیل و تسریع ثبت سفارش‌ها و تخصیص ارز موردنیاز برای این مواد اولیه خام پایه است. در صورت عدم‌تأمین این مواد اولیه در ابتدای زنجیره، زنجیره بزرگی از اشتغال در صنعت نساجی که بیش از یک میلیون نفر را مستقیم در بر می‌گیرد، تهدید خواهد شد. وی ادامه داد: در تمام زمینه‌ها و از جمله تأمین ماشین‌آلات موردنیاز صنعت نساجی با توجه به شرایط جنگی موجود، برنامه‌ریزی‌های ما در صنعت نساجی عمدتاً بر رویکردهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت متمرکز شده است. این رویکرد، پاسخی ضروری به عدم‌قطعیت‌ها و نوسانات ناشی از شرایط ویژه فعلی است. این استراتژی به ما امکان می‌دهد تا با انعطاف‌پذیری بیشتری به تغییرات واکنش نشان داده و منابع را به‌طور مؤثرتری برای مقابله با چالش‌های پیش‌رو تخصیص دهیم.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش، صنعت نساجی ایران امروز در دوراهی چالش‌های پس از جنگ و فرصت‌های بالقوه قرار گرفته است. ستون فقرات این صنعت در تلاش برای بقا و تاب‌آوری هستند، اما مسیر پیش رو با موانعی جدی روبه رو است. این عوامل، هم در واردات و هم در قیمت‌گذاری و لجستیک صادرات، اختلال ایجاد کرده و صنعت نساجی را در وضعیت دشواری قرار داده است. با این حال، نباید از ظرفیت‌های موجود این صنعت غافل شد. به اعتقاد فعالانم و کارشناسان این صنعت تسهیل روابط اقتصادی با شرکای تجاری و استفاده معکوس از ظرفیت‌های تأمین واردات برای تقویت صادرات می‌تواند کلید عبور این صنعت از این مرحله سخت باشد. در این میان همکاری نزدیک و تخصصی بخش دولتی، تخصیص و تأمین ارز، و در نهایت ایجاد ثبات و قابلیت اتکای بیشتر در محیط کسب‌وکار می‌تواند کمک‌کننده این بخش مهم و اشتغال‌زای اقتصاد کشور باشد.

عکس: سمنهت

و پرهزینه بدل کرده است. این مسئله، علاوه بر کند کردن روند توسعه و نوسازی، باعث افزایش استهلاک ماشین‌آلات موجود و بالا رفتن هزینه‌های تعمیر و نگهداری شده و مستقیم بر بهره‌وری و کیفیت نهایی محصول اثر منفی گذاشته است.

با وجود تمام این چالش‌ها، صنعت نساجی ایران در سال‌های اخیر نشان داده که از ظرفیت بالایی برای تاب‌آوری برخوردار است. بسیاری از واحدهای تولیدی با خلاقیت و اتکا به توان داخلی، توانسته‌اند تا حدی بر مشکلات فائق آیند. اما این تاب‌آوری به‌تنهایی کافی نیست و نیازمند حمایت‌های ساختاری و سیاست‌گذاری‌های هوشمندانه است.

اولویت تأمین لوازم یدکی و مصرفی ماشین‌آلات

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران در تشریح برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت صنعت نساجی، بر اولویت تأمین مواد اولیه خام پایه و قطعات یدکی ماشین‌آلات تأکید کرد. وی

در این زمینه گفت: اولویت اصلی پیش‌بینی‌های ما در بازه‌های زمانی دو، سه و شش ماهه آینده تأمین مواد اولیه خام پایه برای جلوگیری از توقف تولید خواهد بود. با توجه به وجود ماشین‌آلات، نیروی انسانی و نیاز به محصولات این زنجیره، تأمین مواد اولیه در اولویت نخست قرار دارد. در کنار این اولویت، تمرکز اصلی ما در چند ماه نخست سال بر تأمین قطعات و لوازم یدکی و مصرفی ماشین‌آلات خواهد بود.

امامی‌رئوف خاطر‌نشان کرد: در خصوص خرید ماشین‌آلات جدید، فعلاً اولویت با تأمین مواد اولیه برای ماشین‌آلات فعلی است تا در فرصتی مناسب‌تر، با بهبود شرایط ارزی کشور و فراهم شدن امکان بررسی آرم‌تر برای خرید ماشین‌آلات و انتقال تکنولوژی، به این موضوع پرداخته شود. با این حال، پیشنهاد می‌شود دولت با تسهیل قوانین و مقررات واردات ماشین‌آلات، به‌ویژه از محل ارزهای صادراتی یا سپرده‌های خارج از کشور، مسیر واردات را هموارتر کند. توقع اصلی صنایع تسریع در فرآیندهای ثبت سفارش، تخصیص ارز و تأمین ارز برای واردات مواد اولیه موردنیاز صنعت نساجی است و خواستار همکاری تخصصی وزارت صنعت، معدن و تجارت با تشکل‌های بخش خصوصی هستیم.

تقویت صادرات از مسیر ویژه

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران در ادامه به چالش‌های بخش صادرات اشاره کرد و گفت: بخش قابل‌توجهی از صادرات ما به فرش ماشینی، موکت، الیاف پلی‌استری و پوشاک اختصاص دارد. در شرایط کنونی، تسهیل روابط اقتصادی با کشورهای که دارای تفاهنامه یا تعاملات اقتصادی با ایران هستند، می‌تواند به تقویت صادرات کمک شایانی کند. باید پذیرفت که شرایط پس از جنگ، چالش‌های ویژه‌ای را به صنعت تحمیل کرده است. افزایش نرخ جهانی نفت و مشتقات نفتی، همراه با ریسک‌های مرتبط با حمل‌ونقل در منطقه جنگ‌زده، منجر به افزایش هزینه‌ها و زمان در واردات مواد اولیه شده است. این چالش‌ها طبیعتاً بر صادرات نیز تأثیر گذاشته و قیمت‌گذاری و لجستیک را با دشواری مواجه می‌کند. با این وجود، می‌توان از ظرفیت‌های ایجاد شده برای تأمین واردات کشور، به صورت معکوس برای تقویت صادرات نیز بهره برد. امامی‌رئوف اظهار امیدواری کرد با ایجاد شرایط بانیات‌تر و قابل‌اتکاتر صنایع بتوانند تصمیمات بهتری برای تولید، اشتغال و صادرات محصولاتشان اتخاذ کنند و در پایان گفت: رفع موانع در تأمین مواد اولیه و تعهدات ارزی می‌تواند گامی مؤثر در جهت تقویت بخش صادرات باشد. در این میان از وزارت صمت انتظار داریم تا با قید فوریت، حتی به صورت موقتی و موقتی، نسبت به تسریع واردات اقدام نکند تا از بروز مشکل در تأمین مجموع مواد اولیه موردنیاز زنجیره صنعت نساجی جلوگیری شود. این اقدام، مانع از اختلال در تولید و حفظ اشتغال خواهد شد.